

dr hab. Jarosław Korpysa, prof. US
Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania
Uniwersytet Szczeciński

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Krawiec pt. ” Model funkcjonowania gospodarki kreatywnej w procesie wzrostu gospodarczego” napisanej na Wydziale Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu pod kierunkiem Promotora prof. dr hab. Mariana Nogi

Niniejszą recenzję rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Krawiec przygotowałem na podstawie pisma Dziekana Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu dr. Radosława Kamińskiego z dnia 29 października 2018 r. (L.dz.94/R/2018).

Mając na uwadze treść art. 13.1. ustawy z dn. 14.03.2003 r., o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki, który zakłada, że rozprawa doktorska „powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego (...) oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej”, przy ocenie rozprawy doktorskiej Pani mgr. Krawiec, przyjąłem następujące kryteria: znaczenie podjętej tematyki w rozprawie, poprawność formułowania celu i hipotezy badawczej, ocena zakresu pracy, źródeł informacji i metod badawczych, struktura pracy, zawartość merytoryczna rozprawy oraz kwestie formalne.

1. Ocena wyboru problemu badawczego

W przedstawionej do recenzji pracy podjęto bardzo interesujący i aktualny temat jakim jest ocena wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy. W tym względzie należy mieć na uwadze, że w teorii ekonomii badanie lototy przemysłu kreatywnego, który jest rdzeniem gospodarki kreatywnej jest stosunkowo nowym dyskursem naukowym. Rozwój nowoczesnych technologii, procesy globalizacji i unifikacji gospodarki warunkują, że sektor kreatywny staje

się wyznacznikiem stopnia innowacyjności i konkurencyjności gospodarki. Tym samym wzrost znaczenia sektora kreatywnego w gospodarce przyczynia się do zmniejszenia siły oddziaływania na wzrost gospodarczy tzw. fordowskiego modelu produkcji, który jest podstawą tworzenia w masowej produkcji standardowych dóbr. W konsekwencji determinuje to z jednej strony rozwój przedsiębiorstw tworzących kreatywne produkty, które dopasowane są do indywidualnych potrzeb klientów, a z drugiej zaś rozwój zjawiska semiotyzacji produktów.

Mając na względzie powyższe właściwości należy stwierdzić, że we współczesnej literaturze ekonomicznej coraz częściej paradygmat gospodarki oparty na twórczości wypiera paradygmat gospodarki opartej na wiedzy. Tym samym jak pisze Howkins, Burger – Helmchen, Iczuk, Noga kreatywna twórczość jednostki ludzkiej staje się główną przewagą kompetencyjną społeczności i wyznacznikiem potencjału wzrostu gospodarczego kraju. Niniejsze założenia stały się genezą dla powstałej na początku obecnego stulecia subdyscypliny ekonomii, jaką jest ekonomia kreatywności. W tym względzie nowa subdyscyplina zajmuje się teorią i badaniami empirycznymi dotyczącymi efektywnego wykorzystania przez kreatywne organizacje zdolności i zmysłowości jednostki ludzkiej w procesie tworzenia oryginalnych i użytecznych produktów i/lub usług. Z uwagi na stosunkowo niedawne pojawienie się dla ekonomistów odrębnego obszaru badań, jakim jest gospodarka kreatywna należy stwierdzić, że obszar ten jako kategoria ekonomiczna wymaga ciągłych i pogłębionych badań, zwłaszcza w kontekście wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy. Tym samym uznaję za właściwie zidentyfikowaną przez Doktorantkę przesłankę inspirującą do podjęcia tematu, w zakresie określenia roli i siły wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy. Ponadto, w obliczu niedostatku badań w zakresie gospodarki kreatywnej, wybór problemu badawczego ma także znaczenie metodologiczne.

Oceniając wartość dysertacji z punktu widzenia podjętej tematyki stwierdzam, że wybór problemu badawczego w pełni spełnia wymagania stawiane pracom doktorskim. Przedstawiona do recenzji dysertacja dotyczy ważnego i aktualnego zagadnienia ekonomicznego. Może także stanowić istotny wkład w rozwój badań naukowych w przedmiotowym obszarze a także być impulsem do tworzenia nowych modeli w zakresie oceny wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy.

2. Ocena poprawności sformułowania celów i hipotez pracy

Zdefiniowany przez Doktorantkę problem badawczy zdeterminował postawione w niej główne cele badawcze i hipotezę (ss.7-8). W tym względzie Autorka pracy wyróżniła jeden cel

główny oraz 9 celów szczegółowych. Celem głównym dysertacji była analiza roli i siły wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy. Tym samym cel główny, starano się zrealizować poprzez wyszczególnienie 9 celów szczegółowych. Uważam, że warto było dokonać podziału celów szczegółowych na cele teoriopoznawcze oraz empiriopoznawcze lub też na cele poznawcze i pragmatyczne. Przyjęcie systematyki celów, nie tylko zapewnia przejrzystość realizacji procesu badawczego ale także pozwala na przeprowadzenie właściwego wnioskowania. Według mnie wśród celów teoriopoznawczych Doktorantka zdefiniowała : 1. kategorię sektora kultury i przemysłów kultury; 2. kategorię sektora kreatywnego i przemysłów kreatywnych; 3. kategorię gospodarki kreatywnej. Ponadto określiła sprzężenia zwrotne pomiędzy gospodarką kreatywną a gospodarką narodową oraz sprzężenia zwrotne pomiędzy podmiotami gospodarki kreatywnej. Dokonała także analizy mechanizmu funkcjonowania i rozwoju gospodarki kreatywnej przy określeniu mechanizmów polityki ekonomicznej wspierających rozwój tej gospodarki, stworzyła neuronowy model funkcjonowania gospodarki kreatywnej oraz przedstawiła wpływ gospodarki kreatywnej na rozwój regionów, miast i gmin. W tym miejscu należy mieć na uwadze, że Autorka pracy nie wyszczególniła dodatkowego celu jaki został (w pewnej części) zrealizowany w dysertacji tj. zdefiniowanie miar w zakresie badania wpływu siły gospodarki kreatywnej na rozwój społeczno – gospodarczy.

Do grupy celów empiriopoznawczych zaliczam analizę wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy :

- w Polsce i krajach unijnych przy zastosowaniu wskaźnika TFP ,
- w Polsce przy zastosowaniu „reszty Solowa”.

Dokonując oceny sformułowania poszczególnych celów uważam, że w większości zostały opracowane poprawnie i są komunikatywne, choć niektóre z nich winny zostać zredefiniowane. Uwaga ta dotyczy w szczególności celu czwartego, szóstego oraz ósmego. Moim zdaniem wspomniane cele nie stanowią podstawy do realizacji wyznaczonych desygnatów dysertacji. Tym samym cele te nie dają podstaw do realizacji przedmiotowych zadań badawczych ukierunkowanych na osiągnięcie zamierzonych konstrukcji rzeczowych i do wyprowadzenia z nich poprawnie ujętych wniosków i ich uzasadnień. Ponadto nie dostrzegalem w przedstawionej do recenzji pracy, żadnej konkluzji Autorki w zakresie realizacji zdefiniowanych we wstępie dysertacji celów. Uważam także, że z uwagi na charakter dysertacji warto byłoby poddać operacjonalizacji stworzony przez Doktorantkę model neuronowego funkcjonowania gospodarki kreatywnej. Uwaga ta jest tym bardziej zasadna, że tytuł dysertacji dotyczy modelu funkcjonowania gospodarki kreatywnej w procesie wzrostu gospodarczego.

Realizacji przyjętego celu głównego oraz celów szczegółowych została podporządkowana główna hipoteza badawcza, dzięki której mgr. Krawiec podjęła się próby udowodnienia, że gospodarka kreatywna oparta na fundamencie strefy kultury i sztuki, charakteryzuje się wyższym tempem wzrostu produktywności czynników użytych do wytwarzania dóbr i usług w porównaniu z tempem wzrostu produktywności tych czynników w innych sektorach gospodarki narodowej. Niniejsza hipoteza umożliwia odniesienie się do jej treści w ramach prowadzonego w rozprawie postępowania badawczego, jednak mając na względzie zachowanie zasady logicznego wynikania, uważam że nie została do końca zweryfikowana.

Mimo krytycznych uwag, które właściwe są dla procesu związanego z oceną każdej pracy naukowej w tym także niniejszej dysertacji stwierdzam, że przedstawione cele i hipoteza badawcza są dostosowane do struktury pracy i są osadzone na gruncie teorii ekonomii. Co ważne, przyjęte założenia w zdecydowanej większości pozwalają na ocenę roli i siły wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy.

3. Ocena zakresu pracy, źródeł informacji i metod badawczych

Dokonując oceny zakresu pracy doktorskiej mgr Krawiec należy stwierdzić, że:

- zakres przedmiotowy obejmował badanie wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy w Polsce,
- zakres podmiotowy obejmował badanie „reszty Solowa” jako determinanty wzrostu PKB,
- zakres czasowy w warstwie empirycznej obejmował lata 2010 – 2016,
- zakres przestrzenny badań odnosił się do gospodarki Polski.

Analizując źródła informacji, należy zauważyć, że w części teoretycznej dysertacji Doktorantka wykorzystwała tylko 72 źródła bibliograficzne (opracowania zwarte, publikacje w czasopiśmie naukowych, raporty badawcze, artykuły prasowe) oraz 35 źródeł netograficzne. Wśród wykorzystanych zwartych pozycji bibliograficznych zdecydowaną większość 59 (81,9%) stanowią pozycje wydane w języku polskim, tylko 13 (18,1%) stanowią pozycje zagraniczne. Mając na względzie, że badana problematyka jest stosunkowo nowym dyskursem w ekonomii można uznać, że wykorzystana literatura spełnia w minimalnym stopniu wymagania stawiane procom doktorskim, choć warto było wykorzystać w większym stopniu literaturę zagraniczną.

Warto zauważyć, że zdecydowana większość wykorzystanych pozycji literaturowych (79,2%) została wydana po 2000 r., natomiast publikacje najnowsze wydane w okresie

ostatnich 7 lat (2010 – 2017) stanowią 45,8% (33 pozycji) całości literatury. Oba wskaźniki należy uznać za bardzo dobry wynik.

Pod względem jakościowym wykorzystano prawidłowo literaturę. Obejmuje ona dziedzinę nauk ekonomicznych, głównie ekonomię, a uzupełniająco nauki o zarządzaniu. Ponadto jest trafnie interpretowana przez Doktorantkę w tekście oraz przypisach.

Dokonując oceny zastosowanych metod przez Doktorantkę należy stwierdzić, że Autorka pracy we wstępie dysertacji pisze, że wykorzystwała analizę strukturalną, analizę komparatywną z zastosowaniem metody indukcji, dedukcji oraz redukcji i modelowanie ekonomiczne przy uwzględnieniu modeli neuronowych. Należy w tym względzie zauważyć, że w pracy nie znalazłem jednoznacznego wskazania w obrębie jakiego obszaru tematycznego (badawczego) została przeprowadzona analiza strukturalna. Jeśliby przyjąć, że Doktorantka dokonała analizy strukturalnej w obrębie gospodarki kreatywnej to z pewnością zabrakło procesu dekompozycji funkcjonalnej, w której Autorka pracy opisałaby podstawową funkcję gospodarki kreatywnej a następnie podzieliłaby ją na sekwencję funkcji składowych. Natomiast w analizie empirycznej brak jest zastosowania modelowania ekonomicznego przy uwzględnieniu modeli neuronowych. Warto byłoby także wzbogacić rozdziały dysertacji o część metodyczną.

Pomimo wymienionych mankamentów na uwagę zasługuje zastosowanie przez Doktorantkę w rozdziale czwartym oceny krytyczno – postulatywnej dotyczącej wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy oraz umiejętność w zakresie łączenia wątków teoretycznych z konkretną analizą empiryczną.

Dokonując oceny całościowej pod względem metodycznym przy postawionych celach i hipotezie badawczej można stwierdzić, że praca odpowiada wymaganiom stawianym pracom doktorskim.

4. Struktura pracy

Recenzowana rozprawa łącznie z bibliografią, spisem: tablic, schematów, wykresów oraz załącznikami liczy 156 stron (w tym tekst właściwy dysertacji zawarto na 145 stronach). Należy zauważyć, że w spisie załączników na stronie 156 dysertacji istnieje odniesienie do załącznika nr 1. Ranking IDI sporządzony przez International Telecommunication Union dla 176 krajów w 2017, który faktycznie nie stanowi załącznika a znajduje się w pracy na stronach od 53 do 59. Tym samym pożądanym byłoby aby treść wspomnianego załącznika usunąć z spisu załączników i umieścić go w spisie tabel.

Biorąc pod uwagę układ pracy należy stwierdzić, że zauważalny jest brak rozdziału metodologicznego, który jest istotny z punktu widzenia realizacji celów badawczych i weryfikacji hipotez. Ponadto istnieje także zbyt duża formalna dysproporcja pomiędzy częścią teoretyczną, która stanowi ponad 82% tekstu właściwego a częścią empiryczną stanowiącą ok. 18% tekstu. Jednak dysproporcja ta nie przeszkadza we właściwym odbiorze prezentowanych w rozprawie treści.

Resumując, pomimo wspomnianych niedoskonałości uważam, że całościowy układ pracy jest poprawny, gdyż rozprawa swoim zakresem obejmuje większość elementów konstrukcyjnych jakie stawiane są pracom doktorskim tj.: części rozprawy stanowią logiczną i merytorycznie zwartą całość, która jest podporządkowana realizacji celów i hipotezy, co więcej tytuły rozdziałów i podrozdziałów zostały sformułowane poprawnie, a poszczególne rozdziały i podrozdziały w rzeczowy sposób przedstawiają problematykę zawartą w tytule.

5. Zawartość merytoryczna rozprawy

Wstęp do recenzowanej dysertacji zawiera najważniejsze motywy wyboru tematyki rozprawy w tym uzasadnienie wyboru tematyki, założenie metodyczne (cele, hipotezę, zakres badań, metody badawcze – które są tylko wymienione oraz źródła informacji). Tym samym wstęp zawiera wymagane elementy o właściwej treści merytorycznej dla tej części rozprawy.

W rozdziale pierwszym Doktorantka dokonała charakterystyki kultury w kontekście jej wpływu na powstanie i rozwój sektora kreatywnego. Trudno zgodzić się z Autorką, że przedstawia w nim wyniki badań (stwierdzenie takie zawarte jest na s.8), gdyż faktycznie na podstawie dostępnej literatury Pani mgr Krawiec: a) definiuje kulturę, opisuje teorię dóbr publicznych, działań grupowych oraz praw własności; b) charakteryzuje istotę dobrobytu społecznego uwzględniając mierniki dobrobytu społecznego (MDS) oraz taksonomiczną miarę dobrobytu społecznego z uwzględnieniem roli kultury; c) opisuje kulturowe uwarunkowania wzrostu i rozwoju gospodarczego, definiując pojęcie rozwoju i wzrostu gospodarczego; d) charakteryzuje istotę „nowej gospodarki”. Oceniając poszczególne podrozdziały pierwszej części uważam, że brakuje w nich szerszej analizy dotyczącej istoty kultury, przemysłu kreatywnego oraz gospodarki kreatywnej. W tym względzie mimo, że podrozdział 1.5 zatytułowany jest cyt.: *„Nowa gospodarka” a gospodarka kreatywna* nie znalazłem w nim ujęcia definicyjnego gospodarki kreatywnej. Co prawda geneza gospodarki kreatywnej przedstawiona jest w podrozdziale 2.2 niemniej uważam, że w tak zatytułowanym podrozdziale jak 1.5 winno być odniesienie do wspomnianego terminu. Ponadto brakuje przeprowadzenia przez Doktorantkę komparatywno – krytycznej analizy pojęć definiowanych w

przedmiotowym rozdziale. Mając na względzie realizację celu pracy zauważalny jest także brak przyjęcia przez Doktorantkę lub zaproponowanie własnej terminologii wraz z uzasadnieniem wyboru.

Mimo powyższych mankamentów na pochwałę zasługuje przede wszystkim właściwe rozróżnienie przez Panią mgr Krawiec istoty przemysłu kultury i przemysłu kreatywnego oraz umiejętne definiowanie kultury jako determinanty wzrostu i rozwoju gospodarczego. Warto dodać, że różnorodność rozumienia pojęcia kultury przez poszczególnych naukowców, różne wizje dotyczące roli kultury jaką pełni w społeczeństwie oraz w aspekcie rozwoju i wzrostu gospodarczego jak również różne wzorce badania sektora kultury i gospodarki kreatywnej warunkują, że poszczególne definicje ujęte przez Autorkę w rozdziale pierwszym są w literaturze przedmiotu szeroko kontestowane i dyskutowane. Tym samym należy podkreślić, że Doktorantka starała się wykazać poprawnością metodologiczną w zakresie charakterystyki najistotniejszych zagadnień.

Rozdział drugi przedstawia założenia konceptualne związane z gospodarką kreatywną. Doktorantka dość szczegółowo przedstawiła w nim istotę strategii czerwonego i błękitnego oceanu, które stanowiły i nadal stanowią przesłanki do powstania i rozwoju gospodarki kreatywnej. Na tym tle, w sposób właściwy Doktorantka dokonała analizy kształtowania się wskaźnika GII dla Polski. W dalszej części dokonała opisu najważniejszych definicji dotyczących gospodarki kreatywnej oraz opisała istotne cechy sektora kreatywnego. Warto podkreślić, że przeprowadzona analiza pozwoliła Autorce na prezentację własnej definicji gospodarki kreatywnej (s.73). Zadanie to, w obliczu występującej różnorodności pojęciowej było niełatwe. Tym bardziej należy docenić wkład Doktorantki w konceptualny rozwój teorii gospodarki kreatywnej. Ponadto istotne znaczenie ma ukazanie we właściwy sposób roli gospodarki kreatywnej w aspekcie rozwoju metropolii oraz europejskich miast i regionów. Jednak w moim odczuciu największe znaczenie dla rozwoju ekonomicznej teorii kreatywnej gospodarki stanowi zaprojektowany przez Panią mgr Krawiec autorski Neuronowy Model Funkcjonowania Gospodarki Kreatywnej (NMFGK). Model ten został stworzony na bazie istoty neuronu biologicznego oraz sztucznego modelu neuronu, którego autorem jest prof. M. Noga. Doktorantka w NMFGK wyróżniła właściwe składowe dla funkcjonowania gospodarki kreatywnej w gospodarce tj. m.in. efekt sublimacyjny i dziedzictwa narodowego, czynniki sprawcze tj. kreatywność i innowacyjność, instytucjonalne sposoby wsparcia rozwoju gospodarki kreatywnej czy pomiar efektów gospodarki kreatywnej. Walorem modelu jest nie tylko możliwość jego zastosowania do polskiej gospodarki ale również do pozostałych gospodarek funkcjonujących na świecie. Mając na względzie właściwości aplikacyjne

NMFGK, uważam, że model ten mógłby zostać zweryfikowany podczas prowadzonych badań empirycznych, co stanowiłoby niewątpliwą wartość poznawczą dla prowadzonych rozważań. Jednocześnie wyrażam nadzieję, że egzemplifikacja NMFGK zostanie przez Autorkę pracy przeprowadzona w dalszych pracach badawczych.

W rozdziale trzecim Doktorantka dokonuje charakterystyki istoty interwencji państwa w obszarze gospodarki kreatywnej. W tym względzie Autorka pracy w sposób prawidłowy przedstawiła dwa nurty dotyczące wsparcia przez państwo rozwoju nowej gospodarki tj. nurt Sahmana oraz drugi reprezentowany przez Taylora, Blindera, Romera, Balla i Zarnovitzę. Dokonała także prezentacji głównych motywów dotyczących interwencji państwa w tworzenie i rozwój gospodarki kreatywnej, które stanowiły w dalszej części rozprawy podstawę do przeprowadzenia prawidłowej charakterystyki programów i instrumentów wsparcia rozwoju gospodarki kreatywnej przez Komisję Europejską oraz wybrane europejskie państwa. Pewien niedosyt budzi brak uzasadnienia, dlaczego Autorka pracy dokonała wyboru na tle unijnych państw następujących krajów tj. : Wielkiej Brytanii, Niemiec, Francji oraz Polski. O ile nie dziwi w kontekście celu pracy, wybór Polski to dobór kolejnych państw nie jest dla mnie jasny. Zasadnym byłoby także przedstawienie przez Autorkę pracy kompleksowej oceny dotyczących państwowych programów wsparcia rozwoju gospodarki kreatywnej przy wyszczególnieniu dobrych praktyk.

Istotne znaczenie dla osiągnięcia celów pracy i weryfikacji hipotezy ma rozdział czwarty. Doktorantka dąży do zbadania wpływu gospodarki kreatywnej w procesie wzrostu gospodarczego. W pierwszej kolejności Pani mgr Krawiec przedstawiła miary jakie stosowane są przez badaczy w zakresie wpływu gospodarki kreatywnej na rozwój społeczno – gospodarczy. W tym względzie wyróżniła m.in mierniki Global Creativity Index, Creative Class Share czy taksonomiczną miarę dobrobytu społecznego w uwzględnieniu kultury (TMDSEK). W dalszej części Doktorantka przedstawia i analizuje udział gospodarki kreatywnej w tworzeniu PKB w Polsce. Bardzo wartościowym jest podrozdział 4.3 dotyczący pomiaru wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy za pomocą „reszty” Solowa. Jednak uważam, że warto byłoby obszernie uzasadnić wybór metodyki do wnioskowania zależności przyczynowo – skutkowych. Ponadto należałoby także określić jakie dane z Rocznika Statystycznego GUS, były brane pod uwagę przy charakterystyce gospodarki narodowej i kreatywnej.

Zakończenie rozprawy stanowi reasumpcję nadrzędną w stosunku do prowadzonych rozważań teoretycznych i badań empirycznych. Oprócz klasycznego podsumowania i

wniosków badawczych, Autorka określiła kierunki dalszych badań w tej tematyce, co niewątpliwie świadczy o jej dojrzałości naukowej.

Konkludując stwierdzam, że we wszystkich częściach dysertacji Autorka rozprawy wykazała się erudycją oraz właściwymi umiejętnościami badacza.

6. Ocena strony formalnej rozprawy

Biorąc pod uwagę stronę językową i formalną recenzowanej dysertacji doktorskiej, należy stwierdzić, że praca jest napisana językiem komunikatywny i zrozumiałym. Jak w każdym tego typu opracowaniu, również i w niniejszej dysertacji można znaleźć powtórzenia pewnych fragmentów (definicje, cele, niektóre wyniki) błędy językowe (np. tytuł podrozdziału 1.3 „*Kulturowe uwarunkowania wzrostu*” s. 30), czy też błędy w konstrukcji przypisów i opisu tabel oraz rysunków (np. przypis 42 i 43 na stronie 30, przypis 57 na stronie 41, przypis 81 na stronie 68, przypis; brak opisu tabel na stronie 50, brak opisu rysunku na stronie 76, błędny opis tabeli s. 141). Ponadto warto byłoby także aby komunikat prasowy Komisji Europejskiej zawarty na stronach 89 – 91 był przeniesiony do załącznika. Należy mieć na uwadze, że błędy te nie wpływają w sposób znaczący na przekazywaną treść. Warto podkreślić, że Doktorantka prowadzi narrację w pierwszej osobie liczby pojedynczej, co nie jest powszechnie spotykane w polskim języku naukowym.

Pomimo wskazanych niedoskonałości uważam, że edycję pracy można uznać za dobrą i z całą pewnością należy stwierdzić, że Doktorantka dołożyła należytej staranności, aby ułatwić lekturę dysertacji i odbiór zawartych w niej treści.

7. Pytania problemowe

Po wnikliwym zapoznaniu się z dysertacją miałbym cztery pytania szczegółowe do Doktorantki, o odpowiedź na które prosiłbym podczas publicznej obrony:

1. Doktorantka w rozprawie słusznie rozdziela pojęcie wzrostu gospodarczego od rozwoju gospodarczego, tym samym zasadne jest aby Autorka dysertacji wyszczególniła podobieństwa i różnice dotyczące wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy oraz wpływu gospodarki kreatywnej na rozwój gospodarczy?
2. W obliczu rosnącego znaczenia jednostek gminnych i samorządowych w tworzeniu wzrostu gospodarczego i wsparcia procesu rozwoju gospodarczego proszę o określenie efektywnych metod i instrumentów wsparcia rozwoju gospodarki kreatywnej przez samorząd lokalny?

3. Jaką metodykę stosuje współczesna nauka w badaniu wpływu funkcjonowania gospodarki kreatywnej w procesie wzrostu gospodarczego? Jaka metodyka zdaniem Doktorantki jest najbardziej efektywna?
4. Jeśli by przyjąć, że stworzony przez Doktorantkę neuronowy model funkcjonowania gospodarki kreatywnej ma charakter teoriopoznawczy oraz aplikacyjny, to jakie są jego walory oraz ograniczenia w stosowaniu modelu do badań wpływu funkcjonowania gospodarki kreatywnej w procesie wzrostu gospodarczego?

8. Konkluzja

Rozprawa doktorska mgr Magdaleny Krawiec stanowi inspirujące naukowe opracowanie, które podejmuje próbę wskazania wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy. Doktorantka wykazała erudycję w zakresie zagadnień ogólnych i szczegółowych w obrębie, których mieściła się tematyka. Podjęte w niej rozważania zasługują na docenienie. Autorka pracy przedstawiła w niej wyniki rozważań teoretycznych i analitycznych, które świadczą o dobrym przygotowaniu Doktorantki do prowadzenia prac badawczych. Przeważające w recenzji uwagi krytyczne są dyskusyjne, mają na celu doskonalenie recenzowanej rozprawy i nie podważają jej pozytywnej oceny.

Reasumując stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Magdaleny Krawiec pt. " Model funkcjonowania gospodarki kreatywnej w procesie wzrostu gospodarczego" napisana na Wydziale Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Mariana Nogi spełnia wymagania określone w art. 13.1. Ustawy z dn. 14.03.2003 r., o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki. W związku z powyższym stawiam wniosek do Rady Wydziału o przyjęcie recenzowanej rozprawy i dopuszczenie do publicznej obrony.

Szczecin, 18 grudnia 2018 r.